

Szerkesztőség
és
kiadó hivatal
Piacz. Simonffy-ház a vá-
ros-házával szemben.

DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve!
Egész évre 10 frt — kr
Félévre 5 frt —
Negyedévre 2 frt 50
Egy órára 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasabos patitorsó egy-
szeri beiktatásért 5 kr. —
Bélyegdíj minden hirdeté-
sért külön 30 kr. — Nyilt-
tér 4 hasabos patitorsóért
20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Hétfő, február 12.

30. szám.

Hogy miért pusztul el a függetlenségi párt?

(—.) Ezek a függetlenségi tisztelt párttörök, kegyetlenül lefőzték egymást. Mert hiszen régen foly már közöttük ez a zenélő, s bizonyosan ki fog sütni, hogy felül paroláztak a párttörésre, s hogy ez a husz neme nem a maga fejtől indult neki. Különösen csodálnám pedig Eötvöst, ha a Csávozszyval való megállapodás nélkül, tehát az „Egyetértés” előleges biztosítása nélkül tette volna meg azt a lépést, melyet organum nélkül megtenni annyi, mint pusztá kézzel menni neki egy nagy és veszedelmes háborúnak.

Aztán meg ki ne tudná, hogy Helfy Ignác mindenkor központját képviselte az eféle komplottnak. De itt ismét csodálkozunk kell Eötvösön, kiről csakugyan azt kell hinnünk, hogy nem politikusan való ember, mert hiszen tény, hogy emberismerettel nem bír. Helfiről tudnia kellett volna, mert hiszen nem először teszi, hogy neki biztat valakit, aztán mikor nem jól parizoz a szerencse, akkor kihuzza magát a dologból. Itt is elment a tanácskozáskor, részt vett a párttörés előkészületeiben, amde mi előtt neki vágott volna, sarokra vonult és várta milyen lesz az eredmény? — Mindég ilyen ember volt Helfy Ignác. Elég adattal tudnánk szolgálni. Neve azonban hasznára lett volna a párttörésnek. — A pártban ugyan nem sokat adnak rá, amde a vidéken némi tekintélyt szerzett neki az, hogy Kossuth legközelebb hozzá intézi leveleit. Így hát lett volna valaki az „europejer”-ek közt, ki mégis csak a régi gardából való, mig azonos képen a mi képpen most vannak egytől egyig ujdonsült és még nem igen ismert nagy hazafiak.

Bizony furesa idők járnak az egyedül üdvözítő függetlenségi pártira akar szakadnak szét még jobban, akar nem.

Kossuth Lajos maga is egy közönséges lapba írogatja a cikkeiket, melyek felett pedig csak is a szélsőbali közönség tudna lelkesedni, s ime azoktól elvonatik, most az iga, ott pedig a hol hangoztatva van, bizony nem hódít. A zsidó hecziszták összevesznek a „modern europejer”-ekkel és a modern europejer-ek válnak el egymástól, akik pedig egymást gyűlölik, azok összebujnak. — Valóságos vízözön kép amint azt Doré Gusztáv rajzolta, — mikor a közös veszedelem tigris, bölényt, juhot és embert egy darab sziklára hajtott, s azok összebujva borzadának a végenyészret retentő aktusa előtt.

Igy van most összebujva Verhovay és Helfy, Mocsary Lajos és Onody, meg a többi antisemita és a többi szemita, bizonytalan rémletek közt s várva amint az ég vagy kiderül vagy összeszakad fellettük. Mint mikor az apa a fiu ellen, a fiu apja ellen támad és a kedves gyilkosa lesz kedvesének. Minek a jele volna az másnak mint a végenyészretnek ha ugyan a függetlenségi pártban régen meg nem kezdődött volna már a belső felosztás processusa: most tehát már nem jel, hanem tény. Nem benső oszlás többé hanem külső is.

Hát kikkel akarnak most a pártban egyetérteni azok, akik bent maradtak? Mert hiszen akik egyetértettek, azok vesztettek össze, és akik egyet nem értettek, azok mentek össze. Az „Egyetértés” és „Függetlenség” halálos ellenségei valának egymásnak, irói szintén. Mindkét lapnak megvolt a maga klijéje, s ime az „Egyetértés” klijéje szakított, hát most a maradiak a „Függetlenség” klijéjével fognak ölekezni.

És ha bár megtörténne is (mire e sorok napvilágot látnak) hogy a szakadás vissza szégyenkezne az elhagyott tüzhelyhez: ezek közt és a maradiak közt lehet-e bizalom többé? Avagy a kö-

zönség továbbra is megbizhatik egy ilyen pártban?

Vagyha a szakadások vissza nem szégyenkeznek, de a Verhovaiak és Csávozszyak lesznek egymásra utasítva: hát párt állás lesz az amit majd ezek elfoglalnak? Pártszörnyeteg igen, egy monstrum szülöttel mindennap, egy egy elvi amphibiussal mindennap, amig aztán ezek a szörnyek egymásnak nem rohannak és egymást meg nem eszik.

Ez a függetlenségi párt képe mai napság, melyhez nem hasonlítható mai napság egy kép sem, mert strucz és krokodilus tojásokból rakott két mozaik e napságig még nem existált.

— A szolnoki vasuti fahíd. A képviselőház szombati ülésén Kemény Gábor báró miniszter válaszolt Polonyinak egy régi interpellációjára, mely a szolnoki vasuti fahidra vonatkozott. A miniszter előadta, hogy e hid biztonság tekintetében ez idő szerint egy szivonalon állónak mondható a vashid. Egy a hid felügyeletével megbízott egyén minden nap, sőt naponta többször is megvizsgálja a hidat, annak minden részét s így a hid állapotáról mindig tájékozva van. Rá fog kerülni a sor, hogy e hid vasból újajépítessék, de hogy mikor, most nem mondhatja meg. Érdekes statisztikai adatokat közölt a miniszter arra nézve, hogy eddig a garantított és állami vasutaknál hány fahid építették át vasból. Polonyi köszönettel s vele a ház is tudomásul vette a miniszter választát.

— Kik lehetnek a megyéknél közigazgatási gyakoronokok? Pest-Pilis-Solt és Kis-Kunmezeje főispánja a közigazgatási gyakoronokok kinevezése alkalmából azon kérdéssel fordult a belügyminiszterhez, vajjon nem tejesen jogvezett, illetőleg vizsgázott egyének, a megyéknél fogalmazó gyakoronokokká kinevezhetők-e. E megkeresésre a belügyminiszter f. é. 3531. sz. a. kelt intezményében azon választ adta, hogy az 1883. I. t. e. 5. § a utolsó pontjának második bekezdéséhez képest a me-

gyéknél fogalmazó gyakoronokok olyanok is alkalmazhatók, kik a négy évi tantolyamot szabályszerint bevezetvén, az államvizsgát meg nem tették, de kötelesek azt szolgálatba lépésük után legkésőbb egy év alatt sikeresen letenni, különben állásukat elvesztik. Az ilyen minősítési foga-mozó gyakoronokok kinevezési okmányában az államvizsga letételének fennbibi kötelezettsége határozottan kifejezendő.

— A függetlenségi párt erdélyrészi országos intező bizottsága köriratilag felszólítja a függetlenségi párthoz tartozó erdélyrészi képviselőket, hogy csatlakozzanak a husz függetlenségi párti képviselő által kiadott nyilatkozathoz, és azon óhajának ad kifejezést, hogy bárcsak az egész függetlenségi párt ezen nyilatkozat alapján mindelelőbb újja szervezettek. A bizottság u. i. azt reméli, hogy a függetlenségi párt Erdélyben sokkal nagyobb hódításokat tenne, ha harcmodora vesztene eddigi létezéséből.

A debreczeni iparosok és polgári kör tagjainak figyelmébe.

Debreczen, febr. 12.
A debreczeni polgári körnek több éven át pénztárnoka lévén, azon szomorú tapasztalatra jutottam, hogy ezen hajdan virágzó kör tagjainak létszáma a párt körök fenállása óta évről évre kevesedik s hogy a kört 300—400 taggal 2 ft tagsági díj mellett fenn tartani továbbra lehetetlenné vált. Mely okból általam a tagsági díjnak 4 ft-ra leendő felemelése javasoltatott, mit a választmány helyben hagyván, az alapszabályok módosítása elrendelvetett. Ezen módosított alapszabály végleges elfogadása végett tartatik e hó 18-án rendkívüli közgyűlés, melynek határozata megerősítés végett a belügy miniszterhez felterjesztendő volna. Ugy de egy körülmény aggodalmasat felkeltette a kör jövője felett, a mennyiben az iparosok között egy különben üdvös mozgalom indult meg t. i. egy iparos körök mi előbbi létesítése, mely mozgalom eredménye bizonyal az lesz hogy ezen kör létesülési fog. — Maféle a tisztviselő egylet is azt várja, hogy egy kissé izmosodjék s azonnal kört alakít.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy asszony, a kinek bogara van.

Regény.

Írta: Tóvölgyi Titusz.

(34-ik folytatás.)

XVIII.

Berta valakivel találkozik.

Berta amint elolvasta, az asztalra tette a levelet, s tekintetével a lassan pislogó fagyú gyertya lángjára bámúlt. Életében ez volt az első kérelem, melylyel szülein kívül valakizhez folyamodott, ezt is csak kínos megfontolások és kétségbeesítő körülmények közt tette, meglevén róla gyözdve, hogy nagybátyja, szomorú helyzetét megtudván, a legnagyobb készséggel nyújtand segélkezet. — A karácsonyi ünnepek alatt helyzetét bíraltatva, s azt mindinkább ijesztőnek látva, jutott eszébe ez, s még ezután is hosszas harcot kellett vívnia önmagával, hogy elküldesse e lépést. — S ime, mi lett az eredmény!

Hja! jól mondja azt a bölcs, hogy nem bírhatunk emberismerettel azok, kik szükségét nem érezték. — Kire a sors mosolyog, arra mosolyognak az emberek is, kitől a sors elfordul, attól elfordulnak az emberek is. Mindjárt nincs jóakaród, minhelyest szükséged volna rá.

„Ugy van biz az édes leányom” — tekintet vissza a megrongált Mária kép, amint Berta kétségbeeséstől ragyogó szeméit hozzá emelte. — É s midőn elkeseredettséggel gondolsz az egy emberre, csakis azért gondolsz rá, mert hozzá fordultál és bizonynyal másra gondolnál most így, ha máshoz fordultál volna.

Hanem Berta nem tudta ezt, ő tapasztalatlan volt még az emberek közt, és elkeseredése csak az ellen az egyetlen ellen irányult, kit a sors, miut egy cseppet az emberiség tengeréből, mely hasonló cseppekből áll, — elibe

hozott. Amde a nő kivételnek tartotta ezt, pedig az a kivétel, a mi nem ilyen. A nemes szívek ritkák, miután e nemességet önmaguk rovasára kell gyakorolniok. Ők egy egy szívek az oceanban, egy egy ózók a sivatagban a mások számára teremve.

Zoltánka a földön ült, és egy durva ollóval papíros darabkákat vágalt, Berta a Mária képről kis fiúra tekintett, s amint nézte, úgy érezte, mintha az ő szívét is vágálná valaki.

Egyedül a kis gyermekkel, elhagyottan, — most már igazán elhagyottan. Az egyetlen reméysugárnak is vége, és a sötétség teljes. — Hova menjenek, merre forduljanak, hoi a kar, mely vezetné, vagy védelemné őket? — Már az sínes, amit eladni lehetne, de pénz sincs. Úres minden, a szoba épen úgy, mint az erszény.

— Anyácska, eszünk már? — kérde a kis fiu, kezecskéi már elfaradva a nagy olló forgatásától, s a mi téllenségében legelőször eszébe jutott, az az étel volt. Talán délután sem valami sokat evett.

Berta összeszorítá ajkait, s szívét szédítő fájdalom nyomta el. — Nehány percz múlva felállt, fiát ő ébe fogta, a gyertyát kezébe vette s kiment a konyhába. Egy kis forgácsból tüzet rakott, aztán elővette a cseprőtányérral fódott lábást, és a tűz felé helyezte.

— Mi van abban, anyuka? — kérde a fiucska édes örömmel.

— Lenese, édes kis fiam.

— Megint lenese. . . vizhangzá szomoruan a gyermek és pityergésre vonta ajkait.

— Lenese, édes gyermekem. . . lenese. . . hangzott az anya tompa fulladozó hangja.

Holnap új esztendő napján majd lesz más is. Anyuka két pár harisnyát majd lesz más is. pénzt kap, és Zoltánkának ezútkor tészatát fog gyurói, — mondá élénkebb hangon, mig arczán nehéző könyecsepek görültek végig.

— Holnap? — kérde a kis fiu.
— Holnap kis anygalkám!
— Majd ha megint világos lesz?
— Igen. Majdha megint világos lesz.

— Be jó lesz! — kiáltá a kis fiu kezecskéit összecsapva, s ezen reménnyel fűszerezve, jó iztlen ette a lenesét egy kis kenyérke kíséretében, aztán elaludt és álmódott aranyos menyországról.

Masnap reggel Berta csinosan felöltöztette a kis Zoltit. Hiszen ki kellett menniök, el kellett adni a két pár harisnyát, hogy ujesztendő napján enni valójuk legyen.

Ki menni? igen, — eladni? igen, de kinek? Kinek mutassa, kinek ajánlja föl? Hova vigye? Hiszen nem tett még ő ily kíséretet soha. A hazalóval könnyen ellehet banni és felkeresi az embert, szokott felkiáltása, ha egy szót nem ejt is ki, már ismeretes, egy intésre fejűn, akuszik volo az ember minden tarlózkodás nélkül, rettenő keveset ígér, de hiszen ő neki sem adnak érte sokat, s ha egyikkel nem, meg lehet alkudni a másikkal, noha társaságot képeznek, s a másik még kevesebbet ígér érte; hanem akkor jön a harmadik, ki az elsőt már megközelelti, a negyedik pedig egy pár krajczarral felül rajta ígér; nem látja senki, nem tudja senki, a boltok azonban nyilvános helyek, ott találkoznak ismerősökkel, vagy olyanokkal, kik előtt resteljük a szegénységet, noha a becsületes szegénység annyival tisztelietemeltőbb a becsületes gazdagságnál, a mennyivel szegényebb, mert minél szegényebb, annál inkább az ember nem így fogja fel, — (ami még jobban emeli a becsületes szegénység erkölcsi becsét) és szegényleni való szomorú állapotnak tartja, ami nemcsak a becsületes, de még a becsületes gazdagságnak is utána áll, az az egy-két ember pedig, ki érteke szertit tudja becsütelni, igen ritka. — Mind ezeket elgondolta a szegény asszony s épen azért, reszkettet a nehéző feladat megoldásától, mely két pár harisnyának eladásából állt.

Két pár harisnya: Édes istenem, mily nagy dolog az inségben szenvedőnél két pár harisnya ára!

Berta, mig gyermekét öltöztette, mig magafelöltöztött nem gondelt egyébre, mint az alka-

lomra, mely e két pár harisnya eladását lehetővé teheti. Ő maga mozgott, kezei működtek, de öntudatlanul, s bála a gyakorlatnak, azért a kis Zoltit jól nézett ki. Ruháskái még voltak, azok elvitelt tiltotta a törvény, az a ruha pedig, melyet neki meghagytak, eléggé tiszta volt a gondviselés által, hogy mire elkészültek a kimentetlre a csin egyiknél sem hiányzott.

(Folyt. köv.)

A báli reporter.

A farsang elmúlt. Az illatos bokrétták, melyeknek duzzadó szirmai illattal töltötték el a bátermet, ma már ott sárgulnak a fagyos ablaktáblák között. A nehéz selyem ruhák, tépett fodraikkal, letaposott uszályakkal, pi hennel a ruházatkörnyében. A fekete frakkok és kiakkok su ba kerültek, mert Karneval hercege fejére hamut hintett a hamvazó szerda. A közönség fadjalmas szívvél vesz buszut az éji „divina comédia” vig szerzőjétől; a nőszabók, fodrászok, virágkészítők és bérkocsisok szomorkodvak: vége van már az ő aratásuknak.

A hamvazó szerda lehangozó hatással van mindenkire. Még a papákra is. Pedig nekik ugyancsak nagy áldozatokba került a farsang; de a báli foszlányokba, a csillogó limlomba fektetett tőke busas kamatot hozott nekik: részesei lehettek gyermekeik boldogságának. Csak a báli reporter nem kesereg a kesergőkkel, pedig a hamvazó szerda az ő diadóját is elhomályosította, az ő hata man is esorbát lított.

Dehát hogy ne örülne ő a farsang utóljának, hisz egyedül ő a báli élet áldozata. Áldozata? — fogják kérdeni olvasóim. Hisz nincs szebb, nincs kedvesebb foglalkozás a báli tudósítónál. Kénye-kéve szertit itél elevenek és holtak felett, klaszifikálja a szépséget és a saját jószántából királynokot alkot. Nincs ember, a ki annyi csabos mosolyban, annyi figyelemben részesülne, miut ő. A kotillionban a báitudozó kapja a legtöbb ordót; s nincs em-

Már most ha ez a két kör létesülni fog, a polgári kör ismét tetemesen meg fog apadni ha egy-két évig fentarthatja is magát, jövője biztosítva nincs.

Ha a polgári kör tagjain alakulástól fogva áttekintünk, úgy találjuk, hogy az iparos osztály tette a zömét mindég, mert a gazdálkodókat is iparosoknak tekintetjük, a mennyiben a földművelés szinte egy iparágat képez, a többi rész hivatalnokok, ügyvédek, tanárok és tanítókból állott és áll ma is; én tehát azon egyetlen mentő eszközt és eszköz vezető intézkedést talánom jónak, hogy a polgári körbe olvadjanak be az iparosok s legyen a kör címe: „Debreczeni ipar és polgári kör”; az alapszabály az iparosok kívánalmai szerint könnyen kiegészíthető lenne s így két-tíz ezrelétek el, először a polgári körnek, mint párt nélküli körnek létele biztosítatnék, másodsor az iparosok egy felszerelt jól berendezett s könyvtárral bíró körhöz jutnának s hiszem, hogy mivel az iparosok legtöbb igényt tarthatnak a polgári körhöz, úgy a választmány, mint a kör egyes tagjai csak örömmel fogadják ezen ajánlatomat s az iparosok pedig tetemes kiadástól kiméltetnének meg s kevés költséggel a helyiségnek új alakítását s kényelmes berendezését eszközölhetnék.

Iudiványozom azért, hogy az alakuló „Iparos kör” intézői halasszák el a szinte f. hó 18-ára kitűzött alakuló gyűlést, s tegyék magukat érintkezésbe a polgári kör elnökségével s hiszem, hogy fáradozásuk sikeres lesz és rövid időn fel fog virágozni a debreczeni ipar és polgári kör, melynek ez esetben szép jövőt ígerek, mert derek összetartó iparosaink közt ügyvéd, tanár, hivatalnok, továbbra is jól fogja magát találni.

Ajánlatom javaslatomat az intéző bizottság tagjainak figyelmébe.
Debreczen, 1882. febr. 11.

Máthé Miklós.

A kaszálló kérdéshez.

III.

Mire alapítják a röpirat szerzői a tulajdonjogot? hogy 1840 óta az ő nevekre van telekkönyvezve az erdős pusztai birtok, s hogy az időközli adásvevési szerződéseket, melyet a polgárok az eladott vagy vásárolt kaszállókról egymással kötöttek, mindég a szomszéd kaszálló birtokosok vannak szomszédokul megjelölve; ez mindkettő igaz, de hát nem nevezheték meg szomszédul a körtet, vagy nyárfat, vagy tölgyfát, és az ilyen meghatározásba annyival is inkább nem egyezett volna bele a hatóság — melyhez mint zálogbirtokoshoz a szerződésnyit jóváhagyás végett mindég be kellett mutatni, mert bizonyára némely élelmes kaszálló birtokos a határni megnevezett körtet kivágásával ki toltathatta volna a határt egy másik távollevő körtébe, hogy pedig a hatóság jóváhagyása az eladásra nélkülözhetetlen volt, ez azt igazolja,

ber, a kit annyi házi mulatságra meghívának, mint öt. Hogy lehet tehát a báli repórter a farsang áldozata?

És mégis az. Nem mind arany, a mi fénylik. A farsang krónikásának dicsősége csak szimpadi dicsőség, csak füstölt tej, mely távolról imponál, de ha közelről nézzük, látjuk, hogy vastag mázzal van bevonva. A báli repórter dicsősége talmi arany, kongó érez, hamis gyémánt.

És mégis van valami szép a talmi arany ragyogásában, a hamis gyémánt csillogásában is. A pillangó tarka szimpompája meglep, pedig tudjuk, hogy kezüköket csak egy legyintésére kerül a szerkesztői úkar, hogy (—e.) urnak ma nem bíról, hanem magáról kell írnia. Is ten neki! Hisz tudom, minden fotografának az a hibája, hogy bizelem az illetőnek, s mégis — ezt a hibát mindenki megbeszéli neki. Talán még azok is, a kik engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetnek irántam, mert egyszer másszor tévedésből, kimaradt a nevük a névsorból.

Mert a kimaradt nevek a báltudósító rémei. Mikor az örökké elmaradhatlan fehér nyakendőt esokorra köti, mikor a fürtöfejtű Fridolin elgajítja hajának szálait, mikor a mások iránt oly durva, de iránta oly udvarias berkecsis izlettlen hajlong a bakon, mikor a mindig mosolygó Lilla fehér virágot tűz — jó pénzért — fekete frakjára, már azon jár az esze: hány kimaradt név fogja elrontani holnap reggel az ebédjét. (Mert a báltudósítóira délen virad a reggel.) Csak mikor a sima parketten sétál fel alá, mikor jobbra-balra jó ismerősök köszöntik, magas állású, előkelő urak szorongatják kezét, udvarias rendezők szolgálnak neki felvilágosításokkal, fiatal hölgyek nyújtják fejle táncrendjüket, hogy írja belé nevet: akkor feleli el egy pillanatra, hogy ő a bálók áldozata.

Pedig igazán áldozata, Szeretne táncolni

hogy az a kaszálló nem volt tulajdon, mert az egyesek tulajdoni joga nem szorul jóváhagyásra. Ha pedig annyi területet akarnak a kaszálló birtokosok, mennyi a telekkönyvben van, akkor nagyon pórul járnak, mert ott sokkal kisebb van, mint mennyiben az általuk annyira nehezített közgyűlés megállapodott.

Alapítják továbbá a tulajdonjogot arra, hogy a régebbi időben felügyeleti költség ezimen boglyásoként 5 kr. mondtó krajezárt fizettek; na hát ezt rikkított betűkkel nyomtattak, hogy hadd lássa mindenki a bizonyítékot, s rá belőle következtetik is az erdőbéli tulajdonjogot.

Én azt hiszem, hogy a röpirat szerzője midőn ezt mint argumentumot bele iktatta, tréfálót kedvében volt, mert ha kiszámította volna komolyan, hogy 3948 boglyás kaszállóra 5 kr. jával 197 f. 40 kr. esik, komolyan el nem bírték, hogy azt az irtási területtel, melyen Debreczen város erdeje és a kaszálló birtokok fekszenek plane Inspektor főfelügyelete hozzájárulásával, ennyi pénzért valaha megőrizték volna.

Igenis hozzá kellett járulni a felügyeleti díjhoz egy fölöt terménytak megőrzése tekintetéből mert hiszen azt mindnyájan jól tudjuk, hogy a kaszálló birtokosoknak vagy családjeleknek nemesak, hogy nem volt szabad sem erdőségben sem a kaszállóban lakni, hanem még épületet sem volt szabad építeni, egészen az az újabb időkig, midőn a törvényes rendet megbontó némely előjárók mennek elől rossz példával, és miután így volt már felügyelője a kaszállóba termett terménynek mint a város családai, a méltóyosság hozta magával, hogy a felügyelőt ok is nyujtsanak némi kis segítségét, másfelől pedig azért, valljuk meg őszintén, mert az erdős a kaszálló birtoktól kellett legjobban őrizni.

A tiszta-eszlári bűnyű.

— Horánszky Nándor védő lemondása. —

Horánszky Nándor a tiszta-eszlári ügyben vádlottak egy részének védelmére a nyiregyházi kir. törvényszékhez intézett következő előterjesztéssel mondott le:

Tekintetes törvényszék!

A Scharf József és társai ellen folyamatban levő büntetőeljárásban eddig követelt eljárás megérlelte bennem azon régebben táplált meggyőződést, hogy az minden egyéb alkalmat ad, csak arra nem, a mi kezdettől fogva mint kizárólagos törvényhozási cél lefogott szemem előtt; hogy t. i. a történetek minden irányában megnyugtató módon felderítenek.

Látva azon animozitást, melylyel a büntetővizsgálat immár 9 hónapig kezeltetik, látva azon összeállítás, mely időközben a bíróság és ügyészség közt kifejtett, látva és értesítve azon panaszkóról, melyek a vizsgálat folyamán állítólag alkalmazott törvényellenes eszközök használata miatt, — okkal vagy ok nélkül, azt nem vizsgálom, de — tényleg felmerültek, joggal remélhettem, hogy a magyar igazságügyi kormány mellozva opportunusai tekinteteket, vagy a közhangulat látszólagos nyomásából eredő gyöngeségeket, annál inkább élni fog törvényadati bírók dcsi józával, mert erre egy

és nem lehet. Csak két négyesre foglakozhatik: az elsőre és az utólsóra. Csak az első köringőt lejtethi, s aztán már hivatalos köteleességre kell gondolnia. Eő kell szedni minden tudományát, melyet Alter és Kissnél vagy Monasterly és Kuzmik utódnál szívott magába, bol három hétig divatlezkéket vett. Mert a báli tudósítónak a divatkoz is kell értenie. A publikum megkívánja, hogy a házasszony öltözékét híven leírja. Ezért vesz órákat; csakhogy Alter és Kiss vagy Monasterly és Kuzmik utó dai müttermében az a veszedelem vár rá, hogy szép, fiatal, pajkos varrónők lesznek a mesterrei. A tanítvány esinosnak találja a mester szemét, s így történik, hogy a mester szívesebben hallgatja a báltudósító bohókás tréfáit, mint azt, hogy tudja-e, mi az a saín duchesse, mi az a velour ciselé, a popo ioe vagy a peluche. Az órák telnek, a farsang gyorsan közeledik, s a báltudósító azon veszi észre magát, hogy jobban tud különbséget tenoi a müttermen hölgyeinek kékesbe és barnásba hajló fekete bajanok árnyalatai közt, mint a gaze, illusion, mousseline és tül között. Pedig arra nincs szüksége, erre meg van.

Szerencséjére, mindig akad egy két jó ismerős: valami korosabb hölgy, a kinek táncrendjében csak nyomtatott betűk vannak. Senki sem ír bele semmit. A hölgy aztán egy-egy négyesért, egy egy esádrásért szívesen kisérti a repórtert zavarabó, s masnap a lap duzzad az idegen toillete-nevektől, de ezt a boldogságot nem adja ingyen, drágán kell megfizetnie, a divatot magyarázó lögy nem akar lemondani a esádrásról.

Gyorsan körül fut a termen. Átör a gaze, tül, moirée, creplise erdő, gyorsan papírra veti a neveket. Nem figyel az előtte elejtő hölgyek arczára, — sietnie kell. A nyomdafesték várja.

A ruhátáros hamar oda adja kabátját. Is meri már, legfelül rakja, hogy ne kelljen sokáig keresnie. Ez az egyedüli ember, a ki a tudósítót ismeri és szereti, a többiek ismerik ugyan, de nem szeretik, csak félnek tőle. Ut-

felől a mondottak elegendő támpontot nyújtanak, másfelől pedig az igazságszolgáltatás tekintélye ép úgy, mint azon fontos társadalmi érdek, mely ezen ügygel nem közönséges módon kapcsolatba hozható, megkövetelték volna, hogy minden törvényes eszköz mozgásba hozassék azon netaláni kétely eloszlására, hogy ezen nagy érdeklődéssel kísért ügyben, úgy a vád, mint a védelem tekintetében, a büntető eljárás szabályai kellő nyugalommal és a legszigorubb módon alkalmazást nyertek.

Sajnos, ez nem történt, a védelem pedig ma is köztök kezekkel áll szemben azon kétes bizonytalansággal, mely az egész vizsgálati eljárást eddiggel jellemzi és melynek végeredménye egyéni nézetem szerint alig lehet más, mint a teljes homály és a semmiféle tekintet ki nem elégitó csendes kimúlás.

Miután ily körülmények között és mindent összevéve én a védelem további vitelére, sem kedvet sem hajlamot nem érzek, maga az ügy pedig odáig fejlődött, hogy lemondással annak artalmára nem lehetek. Éve az 1874: 34. törvényezik 41. § ában biztosított jogommal a védelemről — melyre vonatkozólag „különben is soha és senkivel sem aktív sem passzív kötelezettségi viszonyban nem állottam — feltétlenül lemondok és tiszteletteljesn kérem a T. Törvényszéket: hogy lemondásomat a maga útján védencczemmel közölni, egyszermind addig is, mig ök további képviselőségükről gondoskodhatnak, Eötvös Károly ur helyettesítéséről tudomást venni méltóztassék.

Tisztelettel vagyok, Heránszky Nándor ügyvéd s. k. mint Junger Adolf — és társai védője. —

Nyiregyháza, febr. 11. Schvarz Salamonné,

Scharf Józsefné, Braun Abrahámné, Junger Adolfné, Weisztein Lázárné és Lusig Samuelné T.-Eszlárról Budapestre indultak, hogy az igazságügyminiszterrel könyörögjenek, sürgesse meg a nyiregyházi törvényszéket, hogy a vizsgálat valahára befejezze, mert vannak győződve, hogy a végbírályal visszaadja szabadságukat. Az igazságügyminiszter vasárnap délelőtt 11 órakor fogadta az említett nőket.

Vidéki farsang.

Karcszag február 7.

A veres-kereszt-egylet helybeli főnöke f. hó 3-án tartotta farsangi vasárját, díszes és nagyszámú közönség részvételével. — A házasszony tisztét az egyet buzgó elnököje: Popovits Zsigmondné urnó vitte kiváló szeretettel-méltósággal. A négyeseket 40 pár táncolt; az egyet pénztára pedig 250 fruttal gyarapodott. A helybeli és vidéki hölgyek díszes körében voltak: Csanády Béláné, Veress Emília, Fráter Imréné, Bódy Ljónné, Medgyessy Zsigmondné, Hizi Károlyné, Borsányi Elekne, Nagy Lujza, Csathó Albertné, Szabó Istvánné, Naget Sandorné, Kiss Lőrinczné, Weis Vilmosné, Hajdu Józsefné, Olajos Mihályné, Csathó Berta, Nánássy Emma és Mariska (T. Keveből) Popovits Irené, Manyi Róza, Medgyessy Netti, Golt Janka és Franciska, Hoó Erzsike, Bódy Juliska k. a., Nagy Mariska, Hajdu Eszter Alvinezy Mari.

Nagy-Kálló febr. 9.

Követésre méltó buzgólkodás. A Nagy-Kálló (nem rég megalakult) „Négyesület” alapítókéjének gyarapítása cél-

közben gigondolja a referátát, kiokoskodik néhány frázist és aztán papírra veti a sorokat. Összevész a szedő-inással, a nyomdászszal, a tördelővel. Tizen ülnek a nyakán, huszan tesznek neki szemrehányást, hogy miért jött ilyen későn. Soronként kapkodják el kezéből a kéziratot s mire az utolsó sorokhoz ér, feljő a vezér-szedő is és egre-földre esküszik, hogy a lap elkészik a postáról s neki büntetés-pénzt kell fizetnie.

Ekkor dübösen olvasod át a nedves korrekurát. Biz abba maradt elég hiba. A nevek végén levő y-ból „i”, a „H” betűből „ll”, a „Helénből” „Iren” lesz és viszont. Egy kéziratdarabot meg az almos szedő-ius elvesztett, minek következtében a vezetőkéhez nem az igazi keresztény kerül. Sobjaj, most nincs idő megkeresni az elvesztett papíroszányt, majd holnap számolj be érte...

Ab, az a holnap! Eőre borsodzik a hátad, ha rá gondolsz. Búdat-bánatodat a mulatságra temesd. Visszasietsz a bába. Már vége van a szünőrának. A kottilliónt jarták. Egy perc alatt tele tűzködik fekete frakkodat ordókka!, ugy nézesz ki, mint valami kibereit tábornok. Hanyan kérdezek: nem libáztad-e el egyik-másik házasszony nevé? Kit tetteled elsőnek? „Azt, akit a rendező diktált fel.” Ezt aztán elmondod vagy husznak egymás után, pedig jól tudod, hogy egyszerre nem lehetnek elsők. De mit törődöl most a világgal. Mulats, bele temeted magad a jókedv arjába s egy pillanatra elfeledted, hogy áldozata vagy a farsangnak, hogy báli repórternek születél.

De másnap szűn jön a hadd-el-hadd. Nyugodtan alszol a puha ágyban, hisz még csak 10 órára jár az idő. Egyszerre nagy zörgéssel ébreszt fel. Három fiatal ur zavar. „Uram, ön a Fővárosi Lapok báireferense?” „Én vagyok, de most aludni akarok.” „Mind jart, de előbb adjon számot nekünk.” „Miért?” „Mert utolsóinak tette X. Y. házasszonyt, az én jegyesemet. Pedig az volt a legszebb lány a bálon. Jelentse ki hogy tévedésből történt.” Fé-

jából batyubált rendezett s az e hó 4-ikén meg is tartatott s fényesen sikerült, amennyiben a tiszta jövedelem 130 forint. Ott volt a vidék szépeinek színe java s el kellett szavalniuk Szász Károly szép versét „oh milyen szépek, oh mily gyönyörűk! Ki mondaná meg melyik gyönyörűbb?” Hazi asszonyok voltak: özvegy Ferenczy Lajosné és Kiss Rezsőné: a tracta valóban iuculiusnak mondható, Görömbei Péter ref. lelkes és író remek hazafias toasztot mondott. A mulatság színelnye a megyeháza nagyterme. Ott láttuk Sárosy és Teresceky honvédhadnagy urakat és Novák József tiszthelyettes urat Debreczenből. Eljének Nagy-Kálló derek hölgyei!

Nagyvár adon a „szépitési egyelet-első felolvasó estélye igen díszes közönséget vonzott a jogakadémiai nagy terembe. Hölgyek is szép számmal voltak. Dr. Rómer Flóris apátkanonok nyitá meg a sort, előadást tartva a szépités hasznáról. Utána Racz Ferencz olvasta fel Joel „Kétség” című költeményét, saját fordításában. Endrődi Sándor a Csokonai első és utolsó szerelméről mutatott be költői rajtot. Végül Vidovics Bonaventura tanár tartott kísérleti előadást a fizika köréből. Mindez általános elismeréssel találkozott. A második estély 15-dikén lesz.

Színház.

(—rm—)Szombaton az elmaradt Fatinicza helyett a „Kisasszony felesége” cz. operet került színpadra. Különös érdekléssel birt ez előadás anyiban, mivel ma láttuk Vadnay Vilma kisasszonyt másodsor mint a darab legfőbb szerepének személyesítőjét. Ha multkor felépéséről a „Kis hercege” czímű szerepében kedvezőleg nyilatkoztunk, tesszük azt most annál inkább, mivel mai fellépése is meggyőzőtő bennünk, afelől, hogy Vadnay k. a. színházunkak legtehetségesebb és nagyrahatótt tagja.

Úde csongósti jól iskolázott hangjával arányban áll eleven ügyes játéka, és csak helyeseleltetjük igazgatónktól, ha ily nagy szerepeket ad neki. Vadnay k. a. az előadás alkalmával két igen szép virábkörrel díszítetett meg, gyakori tapsokat aratott. — Vadnay k. a. mellett még tapsokat arattak Erdélyi K. Teréz, továbbá Csathár és Lata bá urak.

Tegnap Szigetiúnek „Szontgaali vadászok” népszimve adottak. A szereplők mindnyajan egyeztek el utakarni a darab folytatkozásait, anélkül, hogy előnye elöterbe kerültek volna.

Nagyszámú közönség.

Színhá i műsor a jövő hétre. Kedd febr. 13. „A furcsa háború” Csathár jutalomjátékára; szerda „A bagdadi hercegnő” dráma Márkus Etel első vendégjátékán; csütörtök „Fatinicza” a czímű szerepben Vadnayval; pénteken: „A kis hőbortos” először; szombaton: „47 ik czikk” Márkus Etel második felolpeltül; vasárnap: „Szigetvári vértanúk” Márkus E. harmadik felolpeltül.

Vadnay Vilma k. a. és Somló Sándor színtársulatunknak e két kitűző tagja Szegedre szerződött el. A szegedi színház igazgatója Nagy Vince ur szombaton itt járt, s a két jeles taggal megköszölte a szerződést. Úgy

óraha kerül, kapacitálai, hogy hisz voltaképp mindegy, ki a névsorban első vagy utolsó. Mind nem lehet első, s utolsóknak is kell lenni valakinek. Olykor ép végén csattan a névsor is, mint az ostor.

De ez meg mind semmi a szerkesztőhöz képest. Mikor belepek, szívesen időzől. „Elvezetel olvastam tarczáját! (Jaj csak ne dicsérne, ez rosztal jelent.) Igazán szép volt, de... (most jön a fekete leves.) imo itt van fogja olvassa el.”

Tizenkét levelet nyom a markomba. A legutóbbi bálou havtaként pár táncolta az első négyest s én ötvenhat hölgy nevet írtam ki. Hat honleány immódja szítja a lapot, hogy ilyen szép leányokat mellőzött. Ezek a szomorú levelek. De vannak vigabbak is, például: „Kedves szerkesztő ur! Kérem adja át ezt a szemérvet a tudósítónak, úgy latszik az övé gyöngye. Nem tud különbséget tenoi a rózsaszín és halványárga közt. Igaz, hogy ez az esti gázvilágításnál egy forma, de a tudósítónak mindent kell tudni.”

És így tovább. Mindegyik levélben van valami ki- elesőpentett méreg. Képzelt dicsőségét várát lrombolják az apró tüszurások. Másnak tépett foszlányok maradtak meg emlékül a farsang örömeiből, nekéd olyan emlékek vannak, melyek nem feledtstik el veled soha a báli színt. É: mégis nehéz szívvel válsz meg képzelt dicsőséggedről, mert a rossznak jó odái is vannak, s ne tagadd hogy a bakirálónk kecses mosolygása bőven kárpótlott, még a következő levél ér: is:

„T. szerkesztő ur! A mama igen haragszik az ön tudósítójára, mert rosszal írta ki a nevet. Nem kell „eh”, hanem csak egyszerű „h” a név középeré. A t mondta, igen boldog volna, ha valaki megmondaná, hogy ki az ön tudósító? Szeretné magát megboszolni, Holnap lesz a mamám nevené-pja. É az ön tudósítójának nevével szeretném meglepni.”

Lejpe meg tehát kedves nagysád a mamáját vele; megsegum, hogy a neve: Relle Iván.

halljuk, hogy akudorivel és Benedek Debreczenből Kaszínházat október első szultával, nem pedig nek közreműködése m

A miszintátdék legjobb társulata ugyan még egészen szíveséből, illetőleg rendű tagok után itel az elsőseget. Krecs szervez, melylyel Dabrelepoi. A napokban a titókból egyet mást, közönség igazat fog ad

Krecsányi a nyarat több mint v. tőteni. A budai színházros illető bizottságát tttvezélynek lehetősé czára, hogy taból var közlebb már döntent színház kinek adassék zött az első hely Krec

Foltényi Vil legközelebb tartja jut lommal a színpadunkon „Fokról fokra” című rüni.

Napi

— Tájek

Naptár: febr. 12. — R. ka. Görög-orosz (jan. 3 p. ny. 5 ó. 15 p. ny. 11 ó. 43 p.

Korcsolya egyelet casinó színgleten zász. Muzem nyitva áll a 10 10 óráig 12-ig.

Városi tanácsülés. Esütőtől a városi el. 10 órákor a városi

Ipáros kör értekezlet. 10 órákor a városi

Urak táncestélye f. 28-án Szabadelvi kör közgyűlésé vanása f. hó 25-én d.

A deb. takarékpénztár kö 10 órákor a városi

Ipáros kör értekezlet. 10 órákor a városi

Polgári kör közgyűlésé. Tisztviselői egyen 4-én d. u. 3 órákor a

Dalár egylet évi közgyűlésben.

Alföldi takarékpénztár d. e. 10 órákor (szaj)

Ipargyesületi tak. és febr. 25. d. e. 10 óra

termében. Tombolaestély. A k estélye a „Bika”-ban

— Magas kitünto férfi nyert városunkban szeretőt, ki bírja Debrecz

méltóvá tette magát. Ö honvéd csapatok elhely

érdemei valamint a csapa sikeres működésének el

Antal azeredesnek el honvéd zászlóalj parancs

érdemkeresztet a értetés alkalmából bizonyny

első sorban mi is sie örömlünknek s szívöl jól

Adjon az ég hazánkuk j latu, leikes katonát mint

— A korcsolyáz. tegnap ismét használható sietett a kellemes mulats

szép női társaság igen jó fényes nap mellett a sima korcsolyázók serege igen

tott.

— Halálozás. Dos Szikszay István, hával Doszpoly Kára férjével S

mekeivel, Doszpoly Kar

szénel gyermekével Dosz

konok nevében is fájdayn szeretett testvérük, illetőleg tyuknak Doszpoly István

hölgy hó 10 en esti 7 órak hosszas szenvedés után t

A megfogdult földi része 2 órákor foguak a szamu háztól a kistomp rövid ima után a csegéd-örök nyugalomnak átadám tételre az elhunynak rokosi s a résztvevő közönség vatauk.

— Dal és zenegygyűlés fog tartatni folyó fe vasárnap délután 3 órákor gebeo, melyre az egyeletnek pártió és műtködő tagjai tak. Targyai a gyűlésnek vizsgálat számolásának előlentes és átadásra tisztuj clauk.

— Csathár Gyöző holm felhívjuk olvasniuk figyelmé Furesa háboru” egy

